СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 184. Джерзи Сіти, Н. Дж., середа, 10. серпня, 1927. VOL. XXXV. No. 184. Jersey City, N. J., Wednesday, August 10. 1927. THREE CENTS

САККО І ВАНЦЕТТІ НА ПЕРЕДОДНІ СМЕРТИ

СУД НЕ ГОДИТЬСЯ НА НОВУ РОЗПРАВУ. — АПЕЛЮЮТЬ ДО СУДДІ ТЕЕРА, ПРЕЗИДЕНТА КУЛИДЖА І ГОВЕРНОРА ТА ПРОСЯТЬ ПОМИЛУВАННЯ. — В ВЯЗНИЦІ ГОТУЮТЬСЯ ДО ВИКОНАННЯ КАРИ СМЕРТИ.

БОСТОН, Масс., 8. серпня. — Суддя Вебстер Теер відмовив внесенню оборони на здержанне екзекуції і розписанне нової розправи. Артур Гиль, теперішний оборонець Сакка і Ванцетті, подав до суду короткий але дуже маркантний стейтмент, в якім підносить, що засуд Сакка і Ванцетті після людських, божих і стейтових прав був неважний, бо видав його упереджений суддя. А що суддя був упереджений і поповнив такі промахи, які не пристало на суддю, про це згадує вже навіть сам рапорт Комісії, яка на бажанне говернора Фуллера розглядала справу.

Суддя Теер відмовив внесенню головно через те, що після права по засуді він вже такого рішення видати не може. Ще остала тільки слаба надія щодо цего, що суддя взяв під розвагу внесенне оборони щодо зміни вироку і здержання екзекуції. Те внесенне вирішить суддя в середу.

Кромі того Комітет оборони Сакка і Ванцетті віднісся до през. Кулиджа і просив його о здержанне екзекуції, а рівнож і говернора Фуллера. Ті, що присягали в користь засуджених віднеслися до говернора і просили взяти їх під суд за кривоприсягу.

Президент Американської Федерації Праці Вилієм Ґрін віднісся рівнож до говернора Фуллера і просив о помилуванне з огляду на те, що богато людей переконані, що Сакко і Ванцетті невинні.

Тимчасом Сакко вже голодує 23 дні. Ванцетті рівнож не приймає поживи. А заряд тюрми поробив вже всі приготовання щодо потрійної екзекуції, що має наступити в середу по півночі. Поліція заведе довкола тюрми великий кордон, через який не буде можна нікому проїхати ні пройти.

ГОТОВЛЯТЬ ВЕЛИКУ ДЕМОНСТРАЦІЮ.

НАДІЮТЬСЯ, ЩО 750.000 РОБІТНИКІВ ВИЙДЕ НА СТРАЙК, ЩОБИ ЗАПРОТЕСТУВАТИ ПРОТИ ЗАСУДУ САККА І ВАНЦЕТТІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 8. серпня. — Одержано дозвіл на велике демонстраційне віче, яке відбудеться у вівторок по полудни в Юніон Сквер. Віче скликують соціялістичні організації і ті, що з ними симпатизують. Комуністи будуть осібно протестувати. В тім самім часі будуть відбуватися віча і по других галях. Поліції загарантовано, що віча будуть мати спокійний, протестаційний характер. Ніяких походів не буде. В той день покине роботу яких 750.000 робітників в ознаку симпатії для засуджених.

Кромі сего мають виїхати з Ню Йорку і других міст численні делеґації до Бостону, щоби там своєю присутністю в день екзекуції виявити свій протест проти засуду.

ОСТЕРІГАЄ ЧУЖИНЦІВ ПЕРЕД ДЕМОНСТРАЦІЯМИ.

ЗА КРИТИКУ УРЯДУ ГОТОВІ БУТИ ПОЗБАВЛЕНІ ПРАВА ДО ДРУГИХ ГОРОЖАНСЬКИХ ПАПЕРІВ ТА МОЖУТЬ БУТИ ДЕПОРТОВАНІ.

ГОКВІЄМ, Ваш., 8. серпня. — Алберт Джонсон, голова Іміґраційного і Натуралізаційного Комітету в Конґресі видав осторогу до натуралізованих горожан і чужинців, в якій робив їх осторожними перед протестами в справі Сакка і Ванцетті, яких назвав убийниками і злочинцями. Джонсон підносить, що чужинці можуть бути депортовані та відобране їм право до других горожанських паперів, коли вони виступають проти американських властей і не повинуються їх зарядженням. Натуралізовані чужинці, які косять чорні сорочки і в той чи инший спосіб висказують свої симпатії для уряду Мусолінія чи якого иншого, можуть бути позбавлені набутого вже американського горожанства.

ВЕЛИЧАЮТЬ ҐЕНЕРАЛА ВУДА.

ПРОФ. ГАЙДЕН КАЖЕ, ЩО ФИЛИПИНИ ПІЗНАЮТЬ АЖ ТЕПЕР, ЩО ВУД БУВ ЇХ ПРИЯТЕЛЕМ.

ВИЛІЄМСТАВН, Масс., 8. серпня. — Професор Ральстон Гайден з Мишиґен університету, який товаришив полковникови Томсонови в його подорожі по Филипинах, звеличав в своїй бесіді, виголошеній в Інституті Політичних Наук, покійного ґенерала Вуда як найбільшого приятеля Филипин, який завів там добру владу та очистив край від хороб. Ґенерал Вуд буде стояти, на його думку, в ряді найвизначніших Американців.

ХТО БУДЕ ГОВЕРНОРОМ ФИЛИПИН.

НОМІНАЦІЯ НАСТУПИТЬ ПІЗНІЩЕ. — НАЙБІЛЬШІ ШАНСИ МАЄ СЕНАТОР ВОДСВУРТ.

РЕПІД СИТІ, Савт Дакота, 8. серпня. — Президент Кулидж не буде на разі іменувати говернора Филипин з огляду на жалобу по ґенералі Вуді. Всеж таки вже тепер застановляються над евентуальними кандидатами, між якими на перше місце висувається бувший сенатор Джемс Водсвурт, який довго займався филипинськими справами і обізнаний з адміністрацією островів.

ДЕМОНСТРАЦІЯ В СПРАВІ САККА І ВАНЦЕТТІ В ЛОНДОНІ НЕ ДОПИСАЛА.

ЛОНДОН, 7. серпня. — Демонстрація радикальних елементів у Лондоні в справі Сакка і Ванцетті, що числила 2000 осіб і яка прийшла під тутешну американську амбасаду і серед якої чути було крики: „Говернор Фуллер є мордерця", „Сакко і Ванцетті не повинні умерти", „Капіталісти мордерці", не дописала з тої причини, що амбасадор перебуває тепер в Шотляндії, та не лишив ніякого свого заступника, так, що комітет демонстрантів говорив лише зі сторожем амбасади.

СОВІТСЬКІ ЗАГРАНИЧНІ ПОСЛИ В ОБОРОНІ ТРОЦЬКОГО І ЗІНОВЄВА.

МОСКВА, Росія. — Совітський посол в Берліні Крестинський прислав письмо до предсідателя Центрального Комітету Орджонікідзого, щоби Троцького і Зіновєва не викидати з Центрального Комітету партії. До перестороги Крестинського прилучилися ще й совітські посли у инших краях, а іменно Раковський, Суриц, Довгалевський, Копп і Колонтай з Мексика.

У своїм письмі перестерігає Крестинський Центральний Комітет партії, щоби не викидати Троцького та Зіновєва, та радить йому радше порозумітись з ними.

КАРДИНАЛ ТОСІ ВИСТУПАЄ ПРОТИ РАДІЯ.

ЛОНДОН, Анґлія. — Кореспондент часопису „Дейлі Мейл" повідомляє свій часопис, що кардинал Тосі, архієпископ Медіоляну у своїм пастирськім листі, який розіслав до єпископів Льомбардії, викликає радіо і заказує католикам посідати радієві інструменти або прислухуватись радієвим програмам. Кардинал називає посідання радія „непристойним предметом розкоші" а слухання радієвих програм „каригідною і шкідливою цікавостію".

ТУРЕЦЬКІ ЖІНКИ ПРОГРАЛИ.

АНҐОРА, Туреччина. — Турецьке правительство Кемаля Паші відмовилось сповнити домагання турецьких жінок і признати їм право голосу при виборах до парламенту.

Як причину відмови подало правительство, що еманципація серед турецьких жінок не поступила ще так далеко, щоби оправдувала надання їм права голосу.

ВИКОНАННЯ ПРИСУДУ НАД 5-КРАТНИМ ВБИЙНИКОМ.

В місті Пільзні виконано присуд смерти над Сандтнером, який мав на совісти 5 мордів. Він згинув через повішення. На питання, яке його послідне бажання, зажадав печеної гуски, якої не можна було одна[к] дістати. Вдоволився вкінці телячим котлетом і пивом. Цілих 24 години перед екзекуцією їв, пив і співав. Випалив біля 200 папиросів. В часі виконання присуду заховувався спокійно і не ставив ніякого опору.

ЗГИНУЛО ЗА ПІВ РОКУ 514 ЛЮДЕЙ ВІД АВТОМОБІЛІВ.

НЮ ЙОРК, 6. серпня. — Вулична Охоронна Комісія міста Ню Йорку оголосила статистику автомобілевих нещасливих-випадків за останного пів року, з якої виходить, що в першій половині 1927 року згинуло в Ню Йорку 514 людей від нещасливих автомобілевих випадків. Шофери від троків найбільш необережні, так виказуються дохоходження.

ЛЬВІВ ЗА ОДИН ДЕНЬ.

Як на один день, то для Львова бігме досить: Два засуди на шибеницю: за вбивство жінки вязничного ключника Яйко; вині її муж і спільник Кухарський, які рік тому звабили її до ліса в Брюховичах і там отруїли. — Львівський купець Ляндберґ застріливсь у вагоні, повертаючи з Брюхович; причина — матеріяльні клопоти. — 70-літній столяр пробував отруїтися серединком на сон. — З 7452 зол. утік помічник мануфактурника Бавма 21-літній Шайн з Казимирівської вулиці у світ. — Анґлійський торговельний консуль у Львові, Вайтгед, як представник зрадливої Анґлії, відповідає за вбивство Войкова; такої гадки є ті, що вкинули йому в ночі через вікно камянище загорнене комуністичною летучкою з протестом проти вбивства радянського посла.

ПРОВІНЦІОНАЛЬНІ ТЕМНІ ІСТОРІЇ.

Селянин з Крехова, біля Жовкви, Вольф, признався, що застрілив крадькома свою 24-літню жінку, тому, що вженився з нею проти волі і вона була погана. Рушницю позичив від двох инших селян. — У Рудках залізничий робітник Цельбінка пішов шукати за спіртом на дні залізничих бочок; коли засвітив над одною сірник, бочка вибухла, поранила тяжко його та ще одного робітника і потрощила на стації шиби. — Почтовий помічник із Судової Вишні Цвечек доповнював свою пенсію долярами з листів, які приходили з Америки. — Навіть залізничими білетами можна крутити на всі боки; між Перемишлем і Устриками промишляли ними залізничі портієри та подорожні, що були в змові. — Ґімназійну учительку з Перемишлян побив досвітком на залізниці якийсь її учень, якого вона не в силі була розпізнати. — Між Камінкою Струміловою і Ґерманцями чотирох озброєних бандитів ограбило двох селян: одного в хаті, другого на дорозі.

НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ.

З тимчасового обчислення населення України, переведеного Всеукраїнським Центральним виконавчим комітетом в Харкові, довідуємося, що населення України виносить 28,871.785 душ. З того Українців є 87½ процент, Москалів 5½ процент, а Жидів, Поляків і Німців по півтора проценту.

Сільське населення української республики виносить 82% а міське 18%.

НА УКРАЇНІ УБИТО КАТА 8000 ЛЮДЕЙ.

У Вільні одержано примірник нелеґальної української одноднівки з Харкова, яка доносить, що вбито ката Годлевського, який мав також прізвище Хлопальщука. Годлевський був безперервно катом у харківській чрезвичайці, відтак при Г. П. К. та протягом шести літ мав застрілити 8000 людей! Ката задушено в парку.

ВІЙСЬКОВА КОНТРОЛЯ В БОЛГАРІЇ.

Міжнародня військова комісія ствердила, що болгарський уряд виповнив всі постанови щодо розброєння Болгарії, до чого вона зобовязалася мировим договором. Вслід за цим згадана комісія припинює з днем 1. липня ц. р. свою діяльність. Дальший нагляд над зброєнням Болгарії переходить з цим днем на Союз Народів.

ПОВСТАНЦІ — ШПІОНАМИ.

Польська поліція арештувала на Шлеську одного достойника „звіонзку повстаньцув", Малека, якому доказано шпіонажу в хосен Німеччини. В ту справу мають бути вмішані й инші повстанці, але Малек не хоче зрадити їх прізвищ.

УЧЕНИК УБИВ УЧИТЕЛЬКУ.

Після закінчень шкільного року в Білостоці ученик державної ремісничої школи, 18-літній Йосиф Дуткевич, стрілив двічі на вулиці до учительки Ядвиґи Кондратовичової і убив її на місці. Відтак стрілив до себе і ранив себе тяжко. Дуткевича видалено зі школи і це мабуть причина злочину.

ЗАМАХ У СУДОВІЙ САЛІ.

Римський часопис „Трібуна" пише, що в часі судової розправи в місцевости Піраццо, жінка, що виступала в ролі свідка, витягнула раптом пляшку з сірковою кислотою, якою облила обвинуваченого. Цей замах викликав велику паніку на салі розправ. Обвинувачений, судді та кілька осіб з слухачів поранені.

КІЛЬКО ГРОШЕЙ ПРОКУРЮЄМО?

Тютюневий монополь у Польщі вторгував в квітні 41,500.000 зл. Коли приймати, що українська людність прокурила лише одну десяту частину цієї суми, то з цього виходить, що наш нарід прокурив протягом двох місяців вісім міліонів золотих.

ЦАР, ЩО ХОЧЕ ЖЕНИТИСЬ.

Це болгарський Борис. Він користає з того, що пашпорт і візи може легко дістати і вибирається у вакаційну подорож по европейських столицях: через Букарешт до Риму, Парижа, Лондону та Берліна шукати кандидатки на жінку. Наскільки нам офіціяльно відомо, всі великі книжки виїздають на літо із душних і запорошених столиць на морський пісок або в гори, тому болгарський цар готов вернутися з нічим.

СОВІТСЬКИЙ СОЮЗ СПОДІЄТЬСЯ ДОБРИХ ЖНИВ

ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗАПЕРЕЧУЄ ПОГОЛОСКИ ПРО ГРОМАДЖЕННЯ ЗБІЖА СЕЛЯНАМИ.

МОСКВА, 8. серпня. — Вигляди на жнива в Совітськім Союзі є майже такі як минулого року, бо хотяй збіже потерпіло від дощів у північно-західних сторонах краю, то за те стан всілякого рода збіж поправився на полудни, особливо на Україні. Правдоподібно збір збіжжа буде дещо менший, як у 1926 році, однак збір „технічних культур", як тютюну, лену, медичних зел та бавовни поправився о 30 процент.

Мимо безнастанних поголосок, що селяне громадять і укривають великі припаси збіжжа, по причині поголосок о наближаючійся війні, Державне Бюро Закупу Збіжжа оголосило, що у липні, с. р. сколектовано вже 231,000 тон збіжжа; на Україні сколектовано в липні два рази стільки збіжжа, що минулого року. Се вже треті, слідуючі по собі добрі жнива і тому не дивота, що стан життя селян Совітського Союза стоїть значно висше від передвоєнного. Вони їдять тепер білий хліб, мясо і яйця і то у скількости, незвісній перед війною і також попитують за мануфактурою, якої уживають тепер у такій скількости, як перед війною, хоч ціни її вдвоє або троє висші.

СВІТОВЕ ЗАІНТЕРЕСОВАННЄ СПРАВОЮ САККА І ВАНЦЕТТІ.

МОСКВА ОСТЕРІГАЄ ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ.

МОСКВА. — Тутешні часописи посвячують цілу першу сторону справі Сакка і Ванцетті, яких вони називають „жертвами капіталістичної пімсти". Совітські часописи остерігають Злучені Держави, щоби стереглись перед відплатою (роз. робітництва).

БЕРЛІН. — Робітники зіґнорували зазив комуністичної преси до страйку, однак преса протестує дальше проти рішення говернора Фуллера. Німецькі правники висказують опінію, що Сакко і Ванцетті досить терпіли в протягі 7 літ, маючи через той час всегда перед очима смерть і тому повинні бути помилувані.

ШТОКГОЛЬМ, Швеція. — Соціялістичні і комуністичні промислові унії зорґанізували у понеділок публичні демонстрації у Штокгольмі і инших шведських містах.

БУКАРЕШТ, Румунія. — Масові робітничі мітинґи вислали протести до американського посла. Американські конзулятн берегла поліція. Американський посол приняв делеґацію робітництва і обіцяв переслати їх апель до президента Кулиджа.

РОСІЯНЕ АПЕЛЮЮТЬ ДО КУЛИДЖА. — СЕКТИ РЕЛІҐІЙНІ ВСТАВЛЯЮТЬСЯ ЗА САККОМ І ВАНЦЕТТІМ.

МОСКВА, 8. серпня. — Члени московських сект, толстоївців, баптистів, духоборів і молокан вислали каблевий апель до президента Кулиджа, у якім просять о помилування Сакка і Ванцетті в імя християнства.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР ВІДВІДУЄ НІМЕЦЬКИХ ЛЕТУНІВ

НІМЕЦЬКІ ЛЕТУНИ ВИБИРАЮТЬСЯ ДО АМЕРИКИ В СУБОТУ, 13. СЕРПНЯ.

ДЕССАВ, Німеччина, 8. серпня. — Американський Амбасадор Шурман відвідав днесь Дессав і зложив ґратуляції німецьким летунам Рістічови і Едзардови, за осягнення рекорду витревалости у держанню у воздусі через більше як 52 годин. Рівнож бажав успіху і двом другим німецьким летунам Лозе і Кел, що збираються перелетіти з Німеччини до Ню Йорку. Перелет німецьких летунів не розпічнеться скорше, як у суботу, 13 серпня.

Летуни погодилися, щоби летіти північною рутою, понад Ірляндію. Рівнож рішилися вони вилетіти вечером між 6 а 8 годиною, щоби прилетіти до Ню Йорку над ранком. Рівнож возьмуть вони з собою ґумові човна, щоб у них ратуватись, колиб впали у воду.

СТОРОННИКИ С. ПЕТЛЮРИ ГРОЗЯТЬ ПРОЦЕСОМ ФРАНЦУЗЬКОМУ ЧАСОПИСОВИ.

ПАРИЖ, 5. серпня. — Французький соціялістичний часопис „Юманіте" оголошує дальше документи, у яких доказує, що британське правительство старається при помочі сторонників ґол. отамана С. Петлюри орґанізувати повстання на Радянській Україні.

Стороники С. Петлюри грозять через те сему часописови судовим процесом, бо думають, що оголошення того рода документів причиняється до викликання прихильної опінії для Самуїла Шварцбарта, якого у жовтні с. р. буде судити французький суд присяглих за замордовання С. Петлюри.

ПЕНСІЯ ДЛЯ РУМУНСЬКОЇ КОРОЛЕВОЇ І НОВОГО КОРОЛЯ.

БУКАРЕШТ. — Румунський парлямент перед свою відроченням ухвалив річну платню для королевої вдови, Марії, у висоті 20 міліонів левів, близько 120 тисяч долярів, новому королеви Миґаєви 18 міліонів левів, а реґентови 4,300,000 левів. Як бачимо, то з голоду королева вдова не помре, хоч деякі часописи писали, що вона майже бідна.

Молодий король Миґай не дуже то і занимається державними справами а бавиться більше зі своїми песиками; вони інтересують його куди більше, як 16 міліонів вірних його підданих.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
[illegible] newspaper published daily except Sundays and holidays at [illegible] Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

А КОЛИ ПРО НАС ЗАГОВОРЯТЬ?

Відома річ, що аліянти завдячують свою побіду над Німцями своїй надзвичайно хитро і уміло веденій пропаґанді, яка спочивала в руках пресового маґната покійного лорда Нортклифа. Своєю пропаґандою нищив він центральні держави на фронті і на задах неменше як нищили їх бльокада, ґазе чи танки. Та війна минула, лорд Нортклиф помер, а його місце заняв тепер лорд Родермер, який держить в своїх руках Ди Лондон Дейлі Мейл і богато других часописей і може потрясти публичною опінією неменше як його попередник. Тому на особлившу увагу заслугує тепер голос, який він підняв в справі Мадярів в своїм артикулі „Місце Угорщини під сонцем" та у відповіди чехословацькому міністрови Бенешови.

Родермер заявляє, що він має велику симпатію до чехословацького народу, а рівночасно бажання не допустити до другої світової різні народів. По тій причині він не може погодитися на це, щоби територія, в якій Мадяри мають переважаючу більшість, була відірвана від матірного пня і прилучена до Чехословаччини. А на таке дозволено договором в Тріянон. А дозволили на це ті, які навіть не орієнтувалися в території і не знали, хто її властиво заселює. І тепер маємо наслідки того. В чеськім парляменті в Празі сидять мадярські посли. Угорщина не погоджується на теперішні відносини і жде нагоди, щоби відібрати свої землі назад.

Родермер підносить, що 900,000 поляглих анґлійських жовнірів не посвячували свого життя на те, щоби нанести якомунебудь народови в Европі кривду і санкціонувати несправедливість. Тому і Угорщині не може статися кривда. Її землі не можуть бути відорвані від матірного пня. Мадярська мова не може бути зневажана на рідній землі. Вона мусить знайти своє місце в суді, в школі і в урядах. Своє письмо закінчує Родермер тим, що Чехословаччина повстала з ласки аліянтів, головно Франції і Анґлії і без тих двох приятелів вона істнувати не в силі. Тому хай вона не йде проти сентименту анґлійського, бо в разі небезпеки остане сама, без помочі Анґлії.

Не входимо в те, що саме спонукало лорда Родермера піднести отсей знаменний голос. Не будемо ломити собі голови рівнож і над тим, чому він не станув в обороні трох міліонів Німців в Чехословаччині та чому не виступив проти Румунії, яка гнете півтора міліона Мадярів. А тільки зазначимо, що цей голос ломить повагу тих, що укладали верзальський договір і здирає заслону з Рад Амбасадорів, що розділювали території, не знаючи навіть, хто на них живе. Тепер тількиб треба такого голосу, щоб заговорив за наші землі під Польщею, про поневолення восьми міліонів Українців.

БОРОТЬБА В КОМУНІСТИЧНІЙ ПАРТІЇ УКРАЇНИ

(Докінчення).

III.

Самі московські посіпаки признають зріст націоналізму на Україні.

Даючи з початку самохвальну оцінку своєї діяльности на полі національному та заявляючи, що Ленін ще перед Великою Війною висував українське питання; як одно з важнійших питань партії, Ц К КП(б)У говорить:

„За останї 2—3 роки, на ґрунті розвитку Непа (Нової Економічної Політики), зросту капіталістичних елементів нашого господарства, як у місті так і на селі, помічається певне відродження антирадянської активности буржуазії, розгромленої або придушеної в роки громадянської війни".

Цікаве признання комуністичної партії, бо не дивлячись на всі її репресії, не дивлячись на всю її диктатуру, на Україні помічається відродження активности буржуазії. Правда, що для комуністів кожен є буржуєм, хто не голодує, а таксяк ухитряється по людськи жити. Так отже десять років нищуть, скубуть буржуазію, а вона таки знову відживає. Чи це не признання свого безсилля щодо заведення комуністичного ладу? Очивидно, життя, не зважаючи на жадні зусилля комуністів, творить свої фарми.

Мало того, що буржуазія відроджується, але впливи її світогляду захоплюють робітництво й навіть партійні кола. Про це говорить ЦК так:

„Таке відродження означає між иншим зріст шовінізму в оточенню буржуазії, що розвивається; цей зріст певним чином впливає на селянство й навіть на робітника, і відбивається в де-яких настроях в середині партії, тисячами ниток звязаної з соціяльними верствами, що її оточують".

На бідну комуністичну думку національне почуття та національні інтереси можуть мати лише буржуазія, глитаї та взагалі заможнійша кляса людей. Робітництво і бідне селянство не сміє мати свого національного почуття. Так думають большевики. Можливо тому так ретельно большевики грабували й продовжають грабувати українського селянина та всю Україну, щоби знищити національне почуття серед українського населення. Чи не наївні вони голови? Таж таким поступованнем вони тільки збільшують національну свідомість та нетерпимість до московських окупантів. Правдиве в тій заяві те, що коли дійсно комуністична партія на Україні буде звязана „тисячами ниток" з українськими масами, то вона тоді перестане прислужуватися Москві, а буде пильнувати більше інтересів українського працюючого народу.

IV.

Московський шовінізм на Україні зміцнюється.

Признаючи зріст московського шовінізму на Україні, тим самим ЦК партії підтверджує правдивість позиції Шумського, що дійсно треба провадити більш рішучу національну політику на Україні.

„На Україні — говорить ЦК КП(б)У — **ми маємо насамперед зміцнення руського шовінізму".** Московським шовінізмом на Україні охоплене міське міщанство та московське робітництво. Але цікаво, що сам Цека партії визнає, що провідниками шовінізму московського на Україні є партійні та державні апарати влади. Це цілковито природне явище для кождої окупантської влади. Так було за часів царату на Великій Україні, так воно є там при большевиках, так воно є в Польщі, Румунії та Чехословаччині на українських землях.

Про московський шовінізм радянських урядників на Україні Цека говорить так:

„Зокрема шовіністично настроєні робітники нашого радянського апарату, тисячами ниток звязані з такими самими робітниками, що обслуговують союзні апарати. Такі робітники, до цього часу, в протилежність політиці та лінії партії, цілком потрібну для зміцнення Радянської влади централізацію намагаються використати для боротьби з економічним і культурним розвитком національних республік".

Тож то й є, що кожна централізація паралїжує місцевий розвиток економічних та культурних сил. Цека говорить, що централізація потрібна для зміцнення радянської влади. Зовсім не те. Не для радянської влади це потрібне, а для скріплення влади Москви на всіх теренах „Єдіной Рассєї".

Говорячи про московський шовінізм на Україні, Цека нічого не спростовує з того, що говорить ґрупа Шумського, але не робить таких льоґічних висновків, як ті, що домагаються удержавлення радянської України. Очевидно для них уже нарешті ясно стало, що при централізації московської партії Україна ніколи не стане національною, хоч би й радянською республикою, а весь час буде залишатися безправною кольонією Москви з якої та послідна буде тягнути останні соки, на взір кольоніяльної політики других імперіялістичних держав. Тим державам большевики оголошують смертний бій та кричать, що боряться за визволення всіх пригноблених, а коли у своїй хаті знайшлися такі, що вказали на пригноблення комуністичною Москвою України, то їх запроторили туди, „де й Макар телят не пасе".

Не станемо тут спинятися над переповіданням прояв московського шовінізму на Україні, які констатує Цека партії, але піднесемо тільки те:

І. Зменшування значіння України, як частини СРСР, та бажання бачити в СРСР фактичну ліквідацію національних республик. (Фактично воно так і є і лише московські яничари на Україні не хотять цього бачити, або лише удають, що не бачать).

2. Невтральне відношення партії до розвитку української культури та намагання утримати московську мову в державному, громадянському та культурному життю України. Тому саме українську мову називається дуже часто „ґаліційською.

3. Здержування українізації.

4. Перекручування ріжних фактів при українізації, щоби тим виказати непотрібність українізації та насильство, яке через неї твориться над неукраїнськими меншостями і т. д.

Це лише головні факти, але їх досить длятого, щоби ствердити, що кожне наше твердження, а тепер і твердження опозиції комуністичної партії на Україні про русотяпство, зістало ще стверджене ЦК КП(б)У.

КІЛЬКО КОМУНІСТІВ Є В РОСІЇ?

Статистичний відділ Центр. Комітету Ком. Партії оголошує інтересний звіт про число членів комуністичної партії.

Після цеї статистики дня 1. січня, 1925 р. комуністична партія числила 383.414 членів і 329.944 кандидатів, разом отже записаних до партії було 713.358.

Дня 1. січня, 1926 р. членів партії було 592.143, а кандидатів 410.346., разом проте записаних до партії було 1,002,489. У дні 1 січня, 1927 членів партії було 734.072, а кандидатів 397.184, разом записаних до партії було 1,131.256.

З поданих цифр показується, що цифровий зріст партії ослабився. Від 1 січня, 1925 до 1 січня, 1926 партія зросла о 289.000 людей, або о 40 процент.

За то від 1 січня 1926 до 1 січня 1927 партія зросла загалом о 129.000 людей, або о 12.8 процент.

Сей зріст партії відноситься лише до самих членів партії, щож дотичить числа кандидатів, то воно не тільки, що не зросло, але противно зменшилося о 13.000 членів.

Населення цілого Совітського Союзу перевисшає о много 100 міліонів мешканців і як бачимо з наведеної статистики Центрального Комітету, то зглядно мала горсточка комуністів править величезною більшостю некомуністів.

Хто не числить, той не має.

Раз добром налите серце, во вік не прохолоне.

Є люде на світі,
Сріблом, злотом сяють,
Здається, панують,
А долі не знають.

ПРОГИБІЦІЯ.

Всі знаємо, що у Злучених Державах істнують дуже острі прогібіційні закони, які на перший погляд цілковито унеможливлюють уживання якихбудь горячих напитків.

Так виглядає в теорії, інакше однак мається справа в практиці. По правді сказавши, то у нашій державі пють навіть подекуди більше, як у тих державах, де прогібіції цілковито нема, або де продажа трунків є обмежена і відбувається під контролею держави, за посередництвом державних склепів продажі трунків, як се примір має місце у нашій сусідці від півночі, британській Канаді.

На доказ висше сказаного наведемо кілька фактів про ту ославлену прогібіцію в нашій республиці.

Помимо того, що федеральне правительство не дуже переслідувало доси меншого рода бутлеґерів і домові дестилярні, прогібіційні аґенти перевели у році, що скінчився 30. червня, рекордове число арештовань около 80,000 осіб. У скінчившімся 30. червня році число арештувань виносило о 20,000 осіб більше, як у попереднім році. Більшість арештованих переступила прогібіційне право тим способом, що крадькома перевозила через канадійську границю алькогольні напитки і вела гуртові бутлеґерські підприємства.

Кілька міжнародних бутлеґерсько-пачкарських банд розбито, а їх провідників посаджено до „холодної", однак звіти виказують, що кілька більших бутлеґерських підприємств все єще находиться у нашім краю.

В минулому році сконфіскували прогібіційні федеральні власти понад 2,500,000 ґальонів горівки, вина, пива і инших заказаних трунків, менше однак о много, як у минулім році. За то лодок і автів сконфісковано сего року далеко більше, як минулого.

Доходження виказують, що пересічна кара на арештованих за переступство прогібіційного закона виносила пересічно $150 у грошевій карі, а 140 днів у карі вязничній. Більша часть арештованих звичайно була покарана.

І чи не лучше було би, колиб та „фаєрверкова" прогібіція цілком не існувала у нашім краю, або щоби вона взорувалась на канадійській прогібіції, що є лише частинною прогібіцією, а властиво обмеженим правительственною контролею питтям правительственних трунків?

Роботящим рукам,
Роботящим умам
Перелоги орать,
Думать, сіять, не ждать,
І посіяне жать —
Роботящим рукам.

Шевченко: Молитва IV.

ЯК В НОРВЕҐІЇ ВИТАЛИ АНҐЛІЙСЬКУ ФЛЬОТУ?

Зі столиці Норвеґії Ослььо повідомляють, що прибувшу туди ескадру анґлійської фльоти привитали норвежські комуністи відозвою, в котрій взивають залогу (моряків) до вистріляння офіцирів і бунту. Анґлійська команда ескадри і само анґлійське правительство цим фактом сильно обурені. Випадалоб Анґлії хіба зірвати дипльоматичні взаємини і з Норвеґією...

M. Загривний.

СТАРА КАЗКА

(Докінчення).

Не втопило того Івашка окаянного, — хитрий і лихий був парубок; виждав він, поки Роман відплине на добру віддаль, пустив буланого на волю Божу, а сам назад до берега: „Пливи, мовляв, Романе, — щасти тобі, Боже, спіймати вітра в полі, — бодай би й дух твій вітром звіяло!"

Забрав Івашко зі схованки Романового жупана оксамитного, пустив з рамена собі крови струмок, скрівавив нею вбрання Романове, усміхнувся на свої думки й подався як стій назад на Вкраїну.

А за місяць вже й до дому приволікся.

Увійшов Іван сумний до хати (умів він добре удавати) та й каже до матері: „Нене моя ріднесенька, що-ж ми тепер робитимем, сироти нещасні, без Романа брата, братика мого біделашного. Ой, стяли-ж його буйну голову яничари турецькі. Напали нас ніччю темною й порубали мого братика любого, та так в степу й покинули, щоби ворон хижий ясні очі повикльовував; та не покинув я на поталу вовкам-сіроманцям хрещене тіло Романове, закопав його в сиру землю над Дунайською рікою бистрою; ось і жупан його, козацькою кровю змочений, в рідну землю приставив. Таке то лишенько спіткало нас, ненько моя старенькая. Не бачити нам більше Романа нашого, сиротам бідним"

Заплакала Пилипиха слъозами крівавими, немов самоцвітами коштовними, буйними зросила Романів жупан козацький, та не видержали старенькі ноги лиха тяжкого, — перед образом похилилася за упокой душечки христолюбивої Романової молитву праведну створити Господеві.

Та так з молитвою й душу свою страдницьку віддала в руки Божії.

А на третий день і поховали громадою стару Пилипиху.

* * *

Тяжко побивалася Наталочка, коли про Романову долю довідалась; довго примарою, немов страчена тинялася, тінь одна з неї залишилася.

Та подолало тихе життя праведне тяжке лихо дівоче; поволеньки знову до спокою навернулася, хоч сумна Наталя й надалі залишилася.

Ось тоді й почав Івашко Пилипенко Наталочку словами власними тішити-бавити, та до неї залицятися.

— Пощо маєш, серденько, побиватися? — страченого щастя не вернути, як не вернути річці води з моря, нема на те ради-помочі. Одна рада тобі, моя Наталочко, — будь моєю дружиною перед людьми й перед Господом.

А Наталя все було відказує: „Яка з мене жінка тепер, Івасику. Сумна я стала, мов темна ніченька; зайшло для мене ясне сонечко"...

Довго не згоджувалася Наталочка, але на другий рік далася намовити й з Івашком окаянним на святу Покрову повінчалася.

Живуть собі Іван з Наталею, вже й рік, другий минув, вже й сина їм Бог дав, а все сумна невесела Наталочка, — все собі Романа згадує; похитає було своєю чорнявою головою, ніби хоче гіркі думи свої геть від себе відогнати, зітхне тяженько, перехреститься та жалісно махне рукою за страченим щастям, та й береться до роботи як найтяжчої.

Все було Наталі ввижається, що Роман живий та дужий, — шукає її брата рідного в Туреччині.

* * *

Не заводило Наталю праведне серце дівоче: не судилося Романові загинути серед бусурменів.

Довго блукав Роман по Туреччині, й сам подекуди був потурчився.

Забрив нарешті Роман до столиці турецької та й питається: — „Чи не знаєте, люде добрі, де тут в неволі вашій сидить ватажок козацький Грицько Петренко?"

А Турки його й запитують: „А ти хто будеш, чоловіче добрий, та навіщо тобі той каторжний Грицько Петренко?"

А він їм відказує: „Та, бачте, люде добрі, отой Грицько, отаман козацький, то перший мій ворог лютий: викрав мені мою кохану дівчину, та, насміявшися над нею, кинув її на поталу... Я, каже, сам був колись козаком та тепер пристав на вашу віру турецькую, щоби пімститися над моїм ворогом".

А Турки повірили та й кажуть йому: „Ну, коли так, то будь нам слугою вірним, яничаром завзятим, та й будеш доглядати над вкраїнськими невільниками нашими. А вже з Грицьком отим скаженим роби собі, що сам знаєш".

Вклонився Роман Пилипенко бусурманам, подякував їм чемно, а вони його на ґалеру запровадили, нагая доброго до рук йому втулили, та й кажуть: „Ось вони, недовірки християнські, що нам за ними життя немає, — дивись за ними та не шкодуй канчуків на їх спини".

Подякував ще раз Пилипенко: „Будьте певні, панове-бусурмени, я вже їм вімся у печінки!"

А сам собі думає: чекайте, Турки дурноверхі, я вам ще не так подякую...

* * *

Ось пильнує Роман тих невільників та ключиками від їх ланців побрявкує, та на Гриця нагаєм покивує. А Гриць давно пізнав свого любого приятеля, та лише усміхається собі в довгі вуса запорожські.

Не довго зволікав Роман зі своєю справою й коли турецька варта поснула, відімкнув козаків-невільників з кайданів тяжких, гострі шаблі турецькі роздав кожному та всі гуртом і впали на Турків-яничарів.

* * *

Продали Запорожці добрим людям богату здобич бусурменську, що знайшлася на кораблі султанському, покупили собі добрих коней з сідлами, узброїлись гострими шаблями дамаськими та й списів козацьких не забули і їдуть Роман з Грицем, веселенькі та щасливі, до дому, як найскорше поспішаючись, аби побачити по трох роках любу свою наречену, а Грицеву сестрицю Наталочку.

Вже й село рідне перед очима; й церква свята хрестом золоченим сяє-виблискує. Перехрестилися козаки на хрест святий, Богові дякуючи за щасливу подорож і в село віхали, на буйних конях гарцюючи.

Ось і рідні оселі їхні близенько себе стоять на пригорку, садками зеленими пишаючись.

Зупинились козаченьки, щоб полюбуватися своїм тихим раєм хрещеним, аж бачать — молодиця з відрами від криниці з водою йде.

Привіталися.

А Роман і звертається до молодиці:

А дайно, красна молодичко, напитися з повного відеречка.

Подає молодиця козакові відро повне води чистої та хорошої, а сама й вічі не подивиться.

Пригубив Роман відро з водою, а молодиця й приказує:

„Доброго здоровля пивши, козаче...

Як почув Роман отє привітання — пізнав свою любу Наталочку, та тільки й вимовити міг:

— Наталю!... — а відро з рук так і покотилося...

Глянула Наталя Романові у вічі та й собі впізнала свого несудженого нареченого і, як стій, не стямившись, припала до сідла козацького.

Тут то, синку, гріх і скоївся...

Зрозумів Івашко, Романів брат, що вся крутійка його викрилася, — побачивши, що Роман з Грицьком у доброму здоровлі повернулись, та ще гірше розгнівався, коли взрів, як Наталочка з Романом милувалися!

— Схопив до рук списа Романового та так ним і підняв брата свого єдиного на гострий спис, так і влучив у саме серце козацькеє.

Тільки встиг Роман вимовити:

— Господь тебе скарає, брате!...

Та як це вимовив, бачать люде, аж усе, як було, то так і почало підноситись над землею — і Роман на списі і Івашко разом з ним, та так на списі і тримає свого брата небіжчика.

Отак обидва, з конем разом і поплили над землею, геть аж до місяця, та так до місяця й притулилися...

Від того часу ото ми й бачимо, синку, на місяці, як Івашко тримає на списі свого брата Романа.

І це Бог таку мудру кару заподіяв, щоби усі люде бачили той гріх тяжкий та кару Божу й шанувалися...

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗАКЛИК ДО УКРАЇНСЬКИХ ФАРМЕРІВ.

Про українських фармерів в Америці не довелось мені ще чути, мимо цего, що живу в Америці вже четвертий місяць і пильно читаю всі українські ґазети. Вправді я чув, що там і там живе фармер Українець, відрізаний звичайно від світа й людей, але про фармерів Українців, як якусь цілість, скажім, як у Канаді, я не чув. Звичайно, годі, щоб наші фармери в Злучених Державах, які є розпорошені на просторі від Атлянтійського до Тихого океану, представляли собою якусь цілість-орґанізацію, як це є в Канаді, де наші фармери живуть звичайно збитою масою, та творять кольонії, на взір українських сіл.

Мені, як аґрономови, цікаво булоб знати, серед яких умовин життєвих і культурних живуть наші фармери, яка у них обрібка землі, яких машин рільничих уживають, яке збіжже управляють, які расові корови держать, та чи учащають або учащали до рільничих шкіл, курсів то що, та чи діти їх до таких шкіл ходять. Так само як мене, цікавить це кождого нашого селянина в краю. На жаль, контакт між нашими селянами тут і там ограничаєсь лише на фамілійних листах, якими періодично перед Різдвом і Великоднем обмінюються, або й то може ні. Пишучи цю допись, я бажавби собі, щоби наші американські фармери цікавилися життєм наших селян в краю, та щоб вчили їх того, чого самі в Америці навчилися. Дуже булоб бажаним, щоби наші фармери стали передплатниками рільничих часописей „Сільський Свiт" та „Сільський Господар", щоб їх читали, як також, щоб були дописувачами до згаданих часописей. В краю під сю пору йде на полі сільсько-господарськім пильна праця, яку веде „Спілка Українських Аґрономів'' та „Сільський Господар" у Львові. Сі дві інституції не дістають сотика з державної каси, підчас коли подібні польські установи як „Кулко рольніче" й инчі живуть прямо на державних грошах.

„Спілка Українських Аґрономів" у Львові має 80 членів, самих вишколених молодих аґрономів, які працюють по наших селах, дають поради господарські, устроюють господарські курси то що та стараються двигнути наше село на полі рільництва. Спілка заснувала свій „Сільсько-Господарський Банк", при помочи якого хоче вести дальшу працю.

Зі „Спілкою Українських Аґрономів'', якої я є членом, я є стало в контакті. Спілка звернулася до мене, щоби я звернувся до наших фармерів, щоби помогти їй у наміченій праці. Фармери можуть надсилати до краю за посередництвом підписаного, взірці (1 фунтові) ріжного рода збіжа, насінь, то що, які Спілка буде розмножувати на своїх досвідних полях, і яких буде уживати при устроюванню господ. курсів в зимі. Рівнож булиб бажані господарські фільми, фотоґрафії то що. Для своєї праці, яку Спілка веде, звичайно потреба гроша, тому Спілка сподіється, що амер. фармери приступлять за членів Спілки. Вкладка, яка є рівночасно уділом, виносить 10 зол. польських. Рівнож українські фармери можуть і повинні стати уділовцями „Сільсько-Господарського Банку" у Львові. Спілці трапляється закупити в Яворівщині 1,200 морґів землі за 27,000 дол. — цебто 17 дол. за морґ. Спілка гроший не має й звичайно не може купити й земля піде в мазурські руки. Яке гарне діло зробилиб укр. фармери, якби цю землю закупили для себе та її розділили, або купили спільно на кооперативних засадах за допомогою „Спілки Українських Аґрономів" у Львові. Гріш вложений в землю є забезпечений як найкраще, а в додатку українські американські фармери зробили би велике народне діло. Сподіюся, що наші фармери відгукнуться з усіх усюдів. По інформації у висше наведених справах прошу звертатися на низше подану адресу:

Інж. Аґр. Куропась Степан,
839 N. Leavitt St., Chicago, Ill.

З ПОБУТУ В РІДНІМ КРАЮ.

Прошу ласкаво помістити у Вашім Шановнім часопису мої враження з побуту в рідному селі, в Галичині.

Виїзджаючи в 1907 р. з села Ланів, бобрецького повіту, лишив я село в дуже занедбанім стані під зглядом освітним та орґанізаційним і виглядів на якенебудь поліпшення не мож було добачити. Мешканці села, не маючи змоги черпати знання з поступу на всіх ділянках останнього століття, жили старим способом своїх предків, та тримались народної пословиці „жив мій дідо і батько так — тож і я буду"!

Перебуваючи в Америці через 19 літ, не мав я точніших відомостий з Рідного Краю, крім домашно-фамілійної кореспонденції і тим самим не міг я собі уявити теперішний вигляд покинутого колись села. Підчас світової та визвольної війни нераз доводилось читати в тутешніх часописах про події, що перевалювались через знакомі мені околиці, і тоді то зродилося в мене непоборне бажання, щоб по скінченню воєнної заверухи відвідати Рідний Край.

Під весну 1926 р. виїхав я з Америки і в місяці маю приїхав у рідне село. Вже по дорозі доводилось мені бачити сліди воєнної хуртовини; себто цвинтарі по полях з деревляними хрестами, понищені міста та стації, непозасипувані та зарослі бурянами окопи, а на кождому кроці стрічав жертви жорстокої війни, найріжноріднiших калік, інвалідів, темних, без рук, без ніг, що не мають можности заробітку і мусять нині простягати руку за лептою, щоб коротати дальше своє нуждение життя.

При вїзді в рідне село стрічаю богато людей на перший погляд незнаних, але входячи в розмову, пізнаю колишніх своїх товаришів та знакомих, котрі за час моєї неприсутности, та воєнних злиднів значно постарілись та змінились. З оповідань довідуюсь, що з колишніх моїх товаришів 32 лишилось на полях боїв по ріжних „фронтах".

Саме село змінилось так під оглядом зовнішним, як і внутрішним. Бачив я тепер у нашім селі гарні господарські будинки, криті дахівкою, з гарною площею по середині села, на якій міститься мурована з цегол Читальня Просвіти, покрита дахівкою; дальше гарна саля на аматорські вистави, кооперативна убікація, канцелярія, ґардероба і дві пивниці. Стан просвіти також значно поширився. В неділі і свята відбуваються сходини в читальні, дають аматорські вистави, ведуться розмови господарів і молодіжи про піднесення рільництва і в справах відносячихся до годівлі худоби і т. п. Рівночасно довідався я від своїх товаришів, що майже нема громади у сім повіті, деби не було читальні Просвіти. У згаданім році приступлено до будови таких читалень у Коцурові, Соснові, а читальня в Звенигороді буде славна на цілий повіт. Наш нарід, хоч як там відчувається брак гроша, кидає свої дрібні лепти на Рідну Школу, політичних вязнів, Українських Інвалідів, а головно на товариство Просвіту у Львові. Усі українські школи у громадах сего повіту перемінено на польські, хотяйби в громаді було лише двоє польських дітей, а 200 українських. З Українцями не числяться Поляки. І так в селі Лани не помогли ніякі рекурси ані в шкільний кураторії, ані в міністерстві у Варшаві. Польські секатури мають місце на кожнім кроці. Польські власти виступають проти висок в українській мові на кооперативах і домагаються польських або польсько-українських. Службовиків приневолюють переходити на латинство а тим самим ставати Поляками і тимсамим українська інтеліґенція є без забезпечення, та безпастанно глядає за приватним заняттям або виїзджає у Бразилію, Канаду, Кубу та Арґентину. Сотки української молоді вистоює попід шифкартовими аґенціями, щоб покинути свою землю і вибратись в далеку, заморську чужину і хоч їх деякі перестеріґають перед еміґрацією, то вони відповідають, що нігде їм гірше не буде, як під Польщею. Поліційні переслідування відбуваються на кожнім місци. Роблять наші люде забаву, то подання до староства і стемплями виносять 11 п. злотих. За аматорську виставу треба платити також. Уряджує хтось весілля у своїм або чужім домі, мусить рівнож платити, а до того поліція нильнує, щоби їм що злого не сталося. Поліція розпитує рівнож, що говорять українські священики на проповідях. Домагаються від священиків провадження метрикальних книг в польській мові, та зміни печаток парохіяльного уряду з українських або латинських на чисто польські. Деякі священики боролись з тими розпорядженнями староства, однак були приневолені уступити, а деякі борються ще і днесь та платять кари. Що до громадських рад, то староства покасували громадські ради, вибирані голосованням управнених горожан, а заступили їх іменованими комісарями, самими Поляками, або польськими хрунями. В таких радах як радні засідають переважно Поляки, хиба, як нема достаточного числа Поляків, тоді іменують радних Українців. Чоловікови, що приїде з вільного краю, дивним видається, коли таке бачить. Однак треба признати, що український нарід не дається зломити Полякам, але стоїть кріпко і непохитно на своїх силах, мимо усіх нечуваних польських переслідувань.

При кінці моєї дописи звертаюся до усіх Українців, живучих в Америці, що коли дійсно почувають себе Українцями, то щоби не відмовляли хочби найменших датків на старокраєві цілі, бо гріш, висланий з Америки до старого краю, не марнується, але приносить стократні користи.

А. Сисак,
Детройт, Миш.

Др. Остап Грицай (Відень).

ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА ЯК ПИСЬМЕННИЦЯ

(Спеціяльно для „Свободи").

(Продовження)

Справді:
Бідна царівна!

Ми порозуміємо трагічне положення нашої геройки, а з тим і далекосяглість провідної думки в цій повісти Кобилянської тим красше, коли зважимо, що такі й тим подібні погляди на призначіння жінки, заступлені тут тіткою Павліною, це ніякі видумки авторки, а відгуки справжньої дійсности в нашім життю передвоєнної, а подекуди ще й теперішньої доби. Пригадаймо собі тільки, як то в наших т. зв. інтеліґентних колах в Галичині дівчата трохи не ціле століття були виховувані майже тільки на те, щоби вміли подобатися своїм будучим чоловікам, щоб уміли зварити і спекти, вдержати в ладі хату і заходити дітей та пильнувати їм господарства. Тому пересічний степень освіти саме в інтеліґентних колах нашого жіноцтва передвоєнної доби, особливож у провінціональних середовищах до 90-их років — репрезентував собою майже своєрідний анальфабетизм. Галицька панна тих часів кінчила всього кілька кляс примітивної школи в повітовому містечку, вміла читати й писати, а позатим засіб знання в неї був можливо невидатний. Відомости з ґеоґрафії й історії народів та їх культури, з історії релігії, мистецтва, літератури, фільософії та з области соціяльного життя, обмежувалися в них або до неясних, хаотичних споминів, або просто до кількох імен, а знання мов до матірньої і польської, або тільки до польської, бо ще в 90-их роках були в Галичині українські попаді, які говорили в дома виключно по польськи, а листа не вміли написати ортоґрафічно ні польською, ні українською мовою. Про висшу-ж освіту — нпр. про знання якоїнебудь з головних европейських мов, німецької, французької або анґлійської — в пересічі того жіноцтва вже й не говорити. Тим то й пояснюється той прикрий по собі факт, що степень духової культури українського жіноцтва в областях старої Австрії був в добі виступу Франка, а далі Н. Кобринської та нашої славної Ольги Кобилянської, зовсім недостаточний. Ті наші пересічні інтеліґентки вдоволювали свої духові потреби цілими десятиліттями читанням таких безідейних польських журналів, як журнал „Bluszcz", або „Wędrowiec", або „Tygodnik ilustrowany", українських книжок вони майже не читали, (бо не було їх в польських провінціональних „випожичальнях"), а коли й читали, то без великого зрозуміння тай без ніякої користи для себе. Тут і одно з головних жерел тої темної реакції, з якою Франкові та його Каменярам доводилось боротися в перших десятиліттях його культурницької діяльности, а заразом і одно з жерел таких болючих протестів проти духового поневолення нашої жінки, яким — як побачимо далі — являється повість Кобилянської. Бож це загально відома річ, що навіть Наталя Кобринська мусіла під впливом затій клерикально-реакційної партії в колах заснованого собою **„Товариства руських женщин у Станиславові" (1884 р.).** покинути цей гурт і робити свою каменярську роботу осторонь від нього[1]) А на Буковині певно не було инакше, коли там в р. 1894, на зборах **„Товариства руських жінок на Буковині"** — в Чернівцях 14. X. — Ольга Кобилянська говорила між иншим таке:

„...Коли в родині зявиться синок, родичі тішаться; коли зявиться дівчина — сумують. Чому то так? Чому воно, сиротятко, принесе вже малесеньким життям своїм сум з собою? Воно тому так, що доля його непевна. А непевна тим, що не знати, чи здобуде собі чоловіка, котрий мавби статись її кормильцем і заступником вітця і матері, чи ні... Горе тій, котрій не вдасться здобути — того пана! Окрім того, що останеться без кормильця, без товариша й оборонця — тратить вона в теперішнім устрою суспільнім і вартість і значіння, бо і яким значінням тішиться тепер незамужна жінка? Що представляє вона? „Стара панна" сеж нічо, тільки ціль ріжнородних дотепів як тягар родинний![2])

Правда — стихія культурно-визвольного руху між українським жіноцтвом в Галичині, що почався — як уже зазначено — у 80-их роках з виступом Н. Кобринської та її одномишленниць по цей і по той бік кордону, стала згодом чимраз сильніше вдаряти об мур духової темряви в його рядах. Але воно ясне, що видання кількох альманахів не могло за одним разом обновити темного лиця перестарілої духовости.

Тут треба було велитенської і невсипущої роботи всіми засобами творючого почину і творчого слова, щоб маси застоялого жіноцтва повернути на животворний шлях революційної думки і праці. Треба не тільки буденної аґітаційної роботи, але й тої віщо-творчої, яка в малюнках, повних поетичної сили і краси, підходить до найживучіщих питань дня, проображує їх світлом висшої думки і робить їх зрозумілими для широких мас народу. Такі малюнки творив Іван Франко, коли оспівував своїх „Каменярів", свойого „Наймита'' та „Вічного революціонера". І такі віщо-творчі картини створила й Ольга Кобилянська, розгортаючи в повісти „Царівна" глиби жіночої душі, що з усіх сил виривається з оков гнилих традицій, і стремить по своїм розумінню до революційної обнови життя.

— Чи нема ніякого виходу, ніякого спасення? — питається раз наша геройка. — **Коли це инші зносять, так нехай! Я не можу! Я пробувала клонити голову терпеливо, бути такою, як і другі, і не змогла.** Благала співчуття, любови, й не виблагала. Часто пориває мене гіркий жаль, дика вражда супроти моїх померших родичів, що мене в життє трутили, і я тепер безцільно блукаю! Пориває ненависть і біль супроти цілого світа. — Але попри такі відгуки бунтарського страждання чуємо тут усе наново слова радісної віри геройки у визвольну силу своєї праці над собою та праці в користь загалу. — Пишучи завзято, я почула себе немов иншою. Чулася і щасливою. Боже великий! — подумала — може я до чого й здібна, може Ти дарував хоч крихітку якого талану, може моя маленька, малесенька праця порушить хоч в одній душі одну струну! Чей не буде так, як казала тітка, що з мене не вийде ніколи щось порядне? — Значить, наша геройка це не якась мрійниця, яка сама не знає, чого вона хоче, і не якась „аристократка", що бажалаб жити якимсь чудацьким життям тільки для себе тай для своїх забаганок, а повна ідеалізму боркиня за творче життя з тонким зрозумінням для всього, що є службою для загалу, для громадянства. Я не розумію тому ніяк, як міг **С. Єфремов** у своїм осуді про „Царівну" сказати, що „герої Кобилянської — це всетаки „аристократи духа'', вони хочуть вживити в собі ідеал надлюдини: „бути передовсім собі ціллю і не дбати о загал"; для такої надлюдини „не можуть істнувати права", тоб-то ніякі певні обовязки й повинности до громадянства; вона хоче ізолювати себе од громади, нехтує її й кидає їй повний ганьби і призирства виклик" (С. Є. **„Історія українського письменства"**, Київ 1917, ст. 412). Аджеж усі змагання Наталки стремлять до того, щоб не потонути в багні такої байдужности до всього, що є загалом, вищим інтересом та вищою працею, яка знаменує її дряхле окруженнє. І не громадянству кидає вона „той повний ганьби і призирства виклик'', тільки свойому темному і реакційному окруженню. І не від обовязку служити громадянству відтягається вона, тільки від обовязку — служити гнилій традиції. А з такого „аристократизму духа'' нема чого робити їй докори, бо такий аристократизм, як зрештою всякий справжній аристократизм духа — це в суті речі демократизм у благороднішім значінню цього слова, не без наслідків во благо загалу, як-що тільки його носій розуміє своє завдання гаразд та з усею послідовністю. А що Кобилянська розуміла гаразд усю послідовність „аристократичних" кличів, уложених в уста геройки „Царівної", на це доказом те сорокліття її діяльности в користь поневоленого загалу, свято якого незабаром доведеться вшанувати.

(Дальше буде)

[1]) Замісць зложити грош на просвітні цілі того Товариства, його членниці воліли вжити їх на закупно золотої чаші в дарунок тодішньому епископові Ю. Пелешові (9.I. 1888 р.).

[2]) З твору: „Дещо про ідею жіночого руху". Відчит Ольги Кобилянської. Видав М. Павлик. Коломия 1894.

СКЛО, ЩО НЕ ЛОМИТЬСЯ.

Одна з німецьких фірм віддала до публичного вжитку новий рід скла, що не ломиться. Ця фірма споює і покриває скло верствою целюльойду, тому воно не ломиться, а на випадок зудару тільки загинається.

АРЕШТОВАННЯ ЗЛОЧИНЦЯ.

Іван Гапчук з Голів коло Косова, доконавши страшного вбивства цілої родини Риндзаків, довший час ховався в горах. На днях у Ворохті попав він у руки поліції саме в хвилі, коли хотів сісти до поїзду.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Свято в память Т. Шевченка.

Коли другі замовчали, то вже я беруся згадати про наше свято в память Т. Шевченка, яке відбулося ще дня 26. червня б. р. А згадати треба, бо свято було величаве, таке, якого наша громада не памятає.

По Службі Божій відправив о. Лисяк панахиду за нашого ґенія, а вечером відбувся в українській галі концерт, улаждений співацьким товариством „Боян" під проводом п. Иосифа Букати. Шкільні діти відограли представлення „Дїточе Свято".

На сцені виднїла прекрасно обмаєна могила, а за нею портрет Тараса і Дніпро і кручі..., а довкруги дітвора. Певне радувалася душа поета, коли глядїла на ту молодь, що обступила його могилу, що деклямувала його вірші і співала його пісні, як це пише др. Л. Мишуґа в своїй святочній бесіді, в якій виказав силу Шевченкового слова в тих часах, коли він зявився і в часах теперішніх.

Всі продукції випали під кождим оглядом вдоволяючо. З дітей деклямували: С. Дячишин, А. Марків, І. Семків, М. Ваверчак і О. Іванців, а з членів Т-ва Боян: Л. Андрусечко, О. Гаврилко і К. Яремко.

По концерті виходили на сцену представники Братств і Товариств і віддавали честь Батькови Тарасови від імени орґанізацій, а рівнож складали жертви для тих, що йдуть добувати волі для нашого народа, йдучи слідами Тараса.

Сестрицтво Неп. Зач. Пр. Діви Марії зложило гарний вінець на могилу.

Гром. М. Чабрак виголосив підчас павзи монольоґ. Фортепяновий акомпаніямент спочивав в умілих руках п. О. Ваверчак.

На одно одначе треба звернути увагу. На святі не було такого числа громадян, якого можна було надїятися. А того бути не повинно. Чиж не краще піти на концерт і вислухати промов, співів і деклямацій та представлення, як сидїти на порчу чи по сальонах? В часі, коли відбувається концерт в память Шевченка, повинні бути позамикані сальони і другі бізнеси. Кождий свідомий Українець повинен бути тоді на концерті.

А. Яричевський.

СТ. ЛУЇС, МО.

Українці в поході.

Дня 10. липня брали тутешні Українці участь у величавім церковнім поході, що тут відбувся з нагоди посвячення угольного каменія під хорватський католицький костел. Наш відділ Українсько-Народного Союза число 179 взяв також участь у тім поході зі своїм синьо-жовтим прапором. Однак без нашого пароха, о. Мереньскова. В поході брала участь і наша парохія, однак її члени виступали лише як католики, а не Українці. У нашій парохії першу скрипку грає горстка Лемків, що признають себе лише за католиків. Горсточка тих Лемків вдерлась також у похід і хоч не признає синьо-жовтого прапора, повівав серед неї також жовто-синьо-жовтий прапор. Найцікавіще, що наш парох о. Мереньків опинився близ самого архієпископа, з роду Айриша, а не між своїми Рутенцями Лемками. По покінченню свячення архієпископ став виголошувати проповідь, у якій хвалив Хорватів, дякував їм і жичив їм всього добра. В проповіди архієпископа замітне се,що він говорив лише про Хорватів, а за католиків ані не писнув, хоч деякі католицькі епископи говорять якраз противно. Опісля повиходили свяшеники і кожний з них пішов між свій нарід: Наш парох о. Мереньків вийшов на ганок, на другім поверсі і звідтам приглядався, як його парохіяни бавляться і без нього. Члени нашого відділу Укр. Нар. Союза поставилися передовсім як Українці. Наш відділ у Ст. Луїс, Мо., має зорганізований відділ дорослих людей, що числить 100 членів, а також і молодечий відділ, що складається рівнож зі 100 членів. Члени нашого відділу виступають всегда як Українці і всі їх за таких узнають, хиба що признає їх за Українців дехто зі своїх.

По забаві всі розійшлися спокійно домів, та многі нарікали на свого пароха, що зробив між нами роздор, якого не було до його приходу.

З поважанням
Іван Добромільський,
член Укр. Нар. Союза від. 179.

ВІДОЗВА

ДО КРАЯНІВ СЕЛА СТОКИ, ПОВІТУ БІБРКА, ГАЛИЧИНА.

Шановні Земляки:

До листа, який я отримав з рідного краю о допомогу будові Народного Дому, не треба нічого додавати бо він говорить сам за себе дуже зрозуміло, лиш додам це, що той лист мене зворушив до глибини серця, коли я довідався, що наші рідні брати, в нашій нещасній Галичині, під ляцьким кормилом, не зважаючи на гнет ляцьких посіпак, не зважаючи на ляцькі тюрми і на всяку ляцьку драчу, як податки, данини і надданини і т. и., беруться до просвіти. Вони зрозуміли, що лиш наука і просвіта може вигнати Ляха за Сян. Тому наші браття в рідній краю взяли собі за ціль будувати свої народні доми, у яких побирають науку так молодь як і дорослі громадяне. Вони зрозуміли, що в ляцькій школі можна научитися лишень бути яничаром, який чимскорше буде домордовувати свого брата. А своя рідна школа, то для Ляха ніж в саме серце.

Тому то радійте, шановні земляки села Стоки, і допоможіть своїм браттям в рідній краю в тім святім ділі і не відмовте, хочби і найменшої жертви.

Тут в Трентоні вибрано комітет, який займається збіркою для Народного Дому в Стоках і просить ласкаво прислати жертви на понизшу адресу комітету, який по отриманю жертв оголосить імена жертводавців в українських часописах в Америці.

Проситься ласкаво о передрук цеї відозви в усіх українських часописах.

До комітету входять: М. Скалоцький, Іван Сойка, М. Максимів і Іван Колтун.

Адреса:

509 N. Clinton Ave.,
Trenton, N. J.

Дорогі Родимці,

Виділ читальні „Просвіта" в Стоках, повіту Бібрка, засилає Вам свій привіт.

Дорогі Родимці. Відносимося до Вас із цим письмом і проханням о зібрання добровільних датків на закупно дому під читальню Т-ва Просвіта в Стоках. Тому, що маємо тепер добру нагоду купити від Жидів корчму, яка добре відповідає на будинок під читальню, де колись наші діди та прадіди запивалися і пропивали свій ґрунт-кервавицю.

Тепер саме, колиб ми сей будинок купили, то в ньому моглиб учити дітей і молодїж, бо іншої ради немає під ляцьким панованям. Школа наша є у ярмі. Наших дітей виховують на польській мові у польському дусі, так що діти, що тепер ходять до польської школи нічого рідного не навчаться. Навіть молитви у рідній мові писаній читати не потрафлять. Словом: польщать наших дітей, виховують їх на своєрідних яничарів. Колиб ми мали свій дім, моглиб учити своїх дітей у рідній мові і удержувалиб учителя, котрий учивби і виховувавби діти у хосен свойому поневоленому народові.

Тому звертаємося до Вас ще раз, дорогі Родимці, заняться збіркою жертв рідному селу та в той спосіб поможіть нам здвигнути святиню культури й науки.

Підіть слідами громадян із сусідних сіл, як Серники, Звенигород, Коцурів, Селиска і инші, за котрих то помочею побудовано у тих селах величаві читальняні будинки. Бог винагородить Вам за добре просвітнє діло, а пропамятна таблиця зібраних жертв вказувалаб усім про Ваші добрі вчинки. Відносимось до всіх наших братів, які живуть у Трентоні, Майфілді, Ню Йорку та інших місцевостях Америки й Канади жертвувати грошеву лепту на згадану благородну ціль. Чейже глибоко в серці лежать нам Шевченкові слова: „В своїй хаті своя правда і сила і воля".

ЗА ВИДІЛ ЧИТАЛЬНІ:

Іван Михаловський, Теодор Скалоцький, Андрій Хоміцький, Василь Навогольник, Олекса Гузар, Василь Навогольник, (Андруха), Володимир Бачинський, Іван Скалоцький, Гринько Бойко, Яремко Данило, Кузь Савко, Василь Зазуляк.

ЧАС ПОЛЬСЬКОЇ ОРІЄНТАЦІЇ ПЕРЕЖИВСЯ.

Литовський офіціоз „Летува", ознайомивши своїх читачів про голос „Епоки" про латвійсько-радянський договір, пише:

„У висновках польського офіціозу найцікавіше є не критика договору, а отверте невдоволення того, що Латвія наважилася скласти його, не питаючися Варшави, яка так бажає грати ролю гегемона Надбалтики. Коли можна говорити про боротьбу СРСР і Польщі за вплив, то латвійська економічна й політична угода з СРСР свідчить про те, що цього разу Поляки програли. Цей програш Поляків не є чимсь несподіваним. Це — льогічний висновок, що ґрунтується на об'єктивній оцінці політичного становища. Низка причин не дозволяє Латвії стати в лави ворогів СРСР. Дружба з Польщею нікому нічого не може дати крім небезпеки бути втягненим в авантурні комбінації. Тим то, перевивши час „польської" орієнтації, Латвія явно почала орієнтуватися на Схід".

ВІДОЗВА

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН ЗІ СЕЛА ТУРЕ, ПОВІТ РАДЕХІВ.

Дорогі Земляки!

Звертаємося до Вас, яко щирих і дорогих нам Братів північної Америки о поміч в будові Народного Дому в нашім селі Турю, радехівського повіту.

Відомо Вам, що кооперативна орґанізація в нас дуже поширилась так, що в кождому селі селяни мають свою кооперативу, через котру все спродають і купують, тому, щоби вирватись з чужих обіймів і позбутись жидівських пявок.

Ідучи за приміром других сіл, заложили і ми при кінці 1925 р. кооперативу, під назвою „Господарська Торговля в Турю". Завдяки великій і щирій праці розвивається вона дуже гарно. Наразі примістили ми її в громадськім будинку. Те приміщення є, як знаєте, дуже непевне, бо висший уряд кождої хвилї може викинути нас на улицю. Ми передвиділи зго̄ри сю небезпеку і тому рішили приступити до будови власного Народного Дому, в котрім малаб стале приміщення наша кооператива, читальня, театральна саля і кооперативний шпихлір. Село наше, хоч велике, але убоге і не є в силі дати нам відповідної помочі до будови так великого дому.

А кооператива сама, хоч вже закупила по середині села гарну площу під сю будову і трохи матеріялу, та заощадила трохи капіталу, то не зможе в скорім часі докінчити як слід сего будинку.

Тому на загальних зборах нашої кооперативи рішили всі члени одноголосно віднестись з горячою просьбою до Вас о грошеву допомогу на сю ціль.

Ми, яко дирекція кооперативи „Господарської Торговлі в Турю" і яко Комітет будови Нар. Дому в Турю, звертаємось ласкаво до Вас з великою і горячою просьбою особисто занятись сею збіркою між своїми, зглядно нашими Шановними Земляками на ту народну ціль. Віримо щиро, що всі наші земляки по тамтім боці Атлянтійського океану зрозуміють вагу нашої просьби і не відмовлять нам своїх лепт на будову Народного Дому для нашого села.

Будову цего дому вже почимаємо, тому ще раз просимо Вас дуже, щоби як найскорше зробили Ви збірку на сю ціль поміж своїми знакомими та вислали на адресу: Кооператива Господарська Торговля в Турю. Згори дякуємо і бажаємо як найлучших успіхів та здоровля до Вас і всіх дорогих нам братів.

Управа Кооперативи і Комітет будови Народного Дому:

Петро Березяк, голова;
Іван Куриляк, писар;
Пилип Лехів, скарбник.

Дорогі Родимці!

Висше наведену відозву з рідного села Туря передаємо так, як ми її отримали.

На заклик рідного села громадяне, що живуть в Палмертон, Па., скликали збори. На тих зборах вибрано постійний комітет, котрой має занятися збіркою фондів на будову Народного Дому в рідній селі Турю, повіту радехівського.

До комітету зістали вибрані: Іван Прокопишин, голова; Даман Демчик, писар; Никита Березяк, касієр.

Тепер перевели ми між собою збірку на висше наведену ціль. Загальний виказ жертводавців буде оголошений пізніше в часописах.

В порозумінню з нашими односельчанами, котрі замешкують в Нортгемптон, Па., Сіґфрід, Па., наш комітет в Палмертон, Па., заняться дальшою збіркою і отсею дорогою просить Товаришів, котрі замешкують в инших місцевостях, щоби зі своєї сторони причинились як найщирійше до тої збірки.

Датки просимо слати на руки:

Damian Demczyk,
584 Hazard St., Palmerton, Pa.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільних Козаків, від. 316, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в четвер, дня 11. серпня, о годині 8-ій вечером. Обовязком кождого члена прийти раз в місяць на збори. На сих зборах контрольна комісія здасть піврічне справозданиє. Хто з членів ще не вписав своїх дітий до У. Н. С., то нехай сего місяця впише, бо тепер принимається без вступного, тож користайте з нагоди поки час. Рівнож і дорослих членів принимається без оплати вступного, як до Тов. так і до У. Н. Союза. — В. Гуринський.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Андрея, від. 128, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться дня 14. серпня, о годині 1-ій пополудни, в гали церковній, 2445 Іст 31, Стр. Проситься тих членів, котрі довгують, щоби прийшли на мітінґ і вирівнали свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — В. Каршень, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Подається до відома членам Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 292, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 13. серпня, о годині 7-мій вечером, в гали парафіяльній при Кліперт ул. Обовязком кождого члена бути присутним на сих зборах. Контрольна комісія здасть піврічне справозданиє. Проситься тих членів, що довгують по 2—3 місяці, щоб далі не відкладали, бо як так буде, то не буде що навіть до Союза вислати, не лиш запомогу виплатити. Пригадується, що будемо збирати на Сиротинець, бо сего місяця будесь відсилати, то щоб потому хто не казав: а я був би також дав, але я не знав. Ті члени, що мають вписані діти в У. Н. Союзі, мають платити кождого місяця, бо ніхто не буде за них платити. — Володимир Візничак, предс.; Йосиф Масляк, кас.; Петро Кізел, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що збори відбудуться дня 14-го серпня, о год. 2-ій попол., в гали Української хати, 2240 Грейлінґ ул. Обовязком кождого члена явитись на сі збори. Довгуючих проситься вирівнати свої вкладки і платити точнійше. Приведіть своїх знакомих і кревних та запишіть їх в члени У. Н. Союза. Також запишіть свої діти до У. Н. Союза, котрі научаться шанувати свою орґанізацію і нарід, а на будучність будуть вам вдячні. — Іван Чайківський, предс.; Іван Курчак, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Зап. Січ, від. 75, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться дня 14. серпня, о 1-ій годині пополудни, в гали при Cicotte Ave., ч. 3464. Подається до відома, що Товариство ухвалило, що довгуючі члени, до котрих пишеться, щоби зложили свій довг, мають заплатити за кошт повідомлення 5 центів. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ, бо маємо много важних справ до полагодження. — Стефан Дідула, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Мир, від. 368, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, дня 14-го серпня, о год. 1-ій, в гали Трініті Клоб при Блекстон ул. Хто ще не стоїть в У. Н. Союзі тепер має добру нагоду вступити; принимається без вступного. Заобезпечіть себе і свою родину. — Ю. Габрик, предс.; К. Ходоровський, кас.; І. Пригода, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Тов. ім. Рогатинщина, від. 396, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеться дня 14-го серпня, в гали під ч. 142 Orr St., о годині 7-ій вечером. На сей мітінґ кождий член обовязаний прибути, бо є важні справи до полагодження. — М. Крильський, предс.; О. Іванців, кас.; Т. Федунок, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. Тов. Укр. Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що мітінґ відбудеться в суботу, 13. серпня, о год. 7.30 вечером, в гали церковній, 34 Beach St. Проситься всіх членів прийти точно на час, щоб можна як найскорше мітінґ перепровадити. Приймаємо до товариства і У. Н. Союза бе зоплати вступного тому вписуйте свої діти, родину і знакомих до У. Н. Союза. — Мих. Галькевич, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Дмитра Вітовського, від. 375, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться дня 13. серпня, о год. 7.30 вечер, в січовім домі. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ, бо будуть важні справи до полагодження. Члени отримають грамоти, котр іприслав У. Н. Союз. — Іван Найда, предс.; Текля Парашак, кас.; Михаїл Бойко, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що мітінґ відбудесь о 2-ій годині пополудни в неділю, дня 14. серпня в Гали парохіяльній, 47 Hope Ave., Passaic, N. J. На порядку є важні справи до вирішення. Проситься усіх членів взяти участь на сих зборах як найчисленнійше. Члени, котрі ще не зложили своєї жертви на сиротинець, щоби се зробили на сих зборах і зложили по 1 дол. аб і більше. — М. Пипюк, предс.; Гр. Яськів, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13-го серпня, о 7-мій годині вечером, у Товариськім Домі, 285 Haroll ул. Проситься членів прибути на означений час, бо є богато справ до полагодження. Буде збиранне жертв на Сиротинець У. Н. Союза. — Н. Головка, предс.; П. Данилишин, кас.; Д. Корітко, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Мир, від. 324, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудесь о 3-ій год. попол. в неділю, дня 14. серпня, в гали Укр. Громади на 23-ій і Бравн ул. Довгуючі члени, коли не вирівнють своїх залеглостий, будуть суспендовані. — Никола Самбір, предс.; Іван Слободян, секр.

ФІЛАДИЛФІЯ, ПА. Тов. „Єдність", від. 163, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 14-го серпня, о год. 1-ій пополудни, в Клюбі Тов. Укр. Амер. Горожан, 847 Н. Френклін ул. До полагодження є дуже важні справи. Контрольна комісія здасть справозданиє, тому обовязком є кождого члена бути на зборах. Проситься також привести нових членів; будемо принимати без оплати вступного. — Г. Фрайт, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ